

Ата-анаға арналған кесте. 3 жастан 7 жасқа дейінгі балаларда сөйлеудің дамуы туралы не білу керек

Жасы	Сөздік	Грамматикалық құрылым	Дыбысты айту
3–4 жыл	Балада белсенді және пассивті сөздік көбейеді. 3,5 жасқа қарай оның сөздігінде 1000-нан астам сөз болады. Бала өзі сөйлейді, қысқа өлең, әңгім, ертегі тыңдағанды ұнатады, оларды есте сақтайды және айтады	Бала бірнеше сөзден тұратын қысқа сөздермен сөйлейді, сөзді қате тәртіпте құрады («қалаймын мен жоқ»), келісуде қателік жібереді («бір доңғалақ», «менде көп достарым бар»)	Бала дауыссыз дыбысты жұмсартып айтады, анық айтпайды – сыбырлап және ызындап айтады, «л» және «р» дыбыстарын айтпауы, басқа дыбыспен ауыстырып айтуы мүмкін
4–5 жыл	4 жасқа қарай баланың белсенді сөздігі – 1900–2000 сөз. Сөйлеуде қысқарту, орын ауыстыру, өткізу саны азаяды	Фразалар күрделенеді. Сөйлеу үйлесімді және дәйекті болады. Ол ызың дыбыстарды, «л» және «р» дыбыстарын нақты айта алмауы мүмкін	Бала дауыссыз дыбыстарды жұмсартып айтуды тоқтатады, ысқырған, ызың дыбыстарды «т» және «д» дыбысымен алмастырып оларды шатастырады. Ол ызың дыбыстарды, «л» және «р» дыбыстарын нақты айта алмауы мүмкін
5–6 лет	5 жасында белсенді сөздік – 2500–3000 сөз. Онда жалпылама сөздер пайда болады. Бала таныс емес қиын сөздерді («экскаватор») қоспағанда, буындар мен дыбыстарды жіберіп алмайды және өзгертпейді	Қарапайым жалпы сөздердің және күрделі сөйлемдердің саны артады. Бала фразада сөйлеудің барлық негізгі бөліктерін қолданады.	Бала басқа балалардың сөз айту ерекшеліктері мен өз сөзіндегі кемшіліктерін байқай алады. Айтылудың жеке кемшіліктері болуы мүмкін: бала әрдайым ызың дыбысты нақты айта бермейді; «р» дыбысын «л» немесе «й», «л» «л'» деп ауыстырады
6–7 жас	Белсенді сөздік: 3000–3500 сөз, пассивті – кеңірек. Бала сөздерді дұрыс қолданбауы мүмкін	Бала сөздің сөйлемге қандай заңдылық арқылы қосылатындығын меңгереді, бірақ септіктен қателесуі мүмкін («Менде қолғап жоқ»)	6 жасқа қарай бала ана тілінің барлық дыбысын меңгеріп, оны дұрыс айтады

Балаңыздың сөйлеу дамуы қалыпты жағдайға сәйкес келе ме деген күмәніңіз болған жағдайда логопедке хабарласыңыз. № ___ кабинет